

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Strategisk miljøvurdering Natura 2000-plan 2022-2027

Sydlige Nordsø
Natura 2000-område nr. 246
Habitatområde H255
Fuglebeskyttelsesområde F113

November 2021

Udgiver: Miljøstyrelsen

Redaktion: Miljøstyrelsen Syddjylland

Forsidefoto:

Marsvin findes i området.

Fotograf: Anders Lind-Hansen

ISBN: 978-87-7564-946-4

Baggrundskort: © Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering.

Indhold

1. Miljørapport for Forslag til Natura 2000-plan 2022-2027	4
1.1 Ikke teknisk resumé.....	5
1.2 Planens indhold, hovedformål og andre relevante planer	6
1.2.1 Anden lovgivning	7
1.2.2 Andre relevante planer	7
1.3 Nuværende naturtilstand i Natura 2000-området og Nul-alternativ	9
1.3.1 Nuværende naturtilstand jf. basisanalysen.....	9
1.4 Den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet	10
1.4.1 Flora, fauna og biologisk mangfoldighed.....	10
1.4.2 Befolkningen	10
1.4.3 Menneskets sundhed	10
1.4.4 Jordbund, vand, luft og klimatiske faktorer	11
1.4.5 Materielle goder og kulturarv	11
1.4.6 Landskab.....	11
1.4.7 Arter	11
1.4.8 Fredninger, fredede områder og vildtreservater	12
1.5 Eksisterende miljøproblemer	12
1.5.1 Planens påvirkning af truslerne i området	12
1.6 Internationale miljøbeskyttelsesmål.....	13
1.7 Planens indvirkning på miljøet.....	13
1.8 Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet	18
1.9 Miljøvurderingens gennemførelse og grundlag for prioriteringer og valg.....	18
1.10 Overvågning	19

1. Miljørapport for Forslag til Natura 2000-plan 2022-2027

Den enkelte Natura 2000-plan er ifølge lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021 om miljøvurderinger af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) underlagt krav om miljøvurdering. SMV rapporten skal indeholde oplysninger, der følger af lovens bilag 4.

Natura 2000-planen er en overordnet statslig plan, som skal gennemføres gennem kommunale og andre ansvarlige myndigheders handleplaner, der har fokus på forventede forvaltningsindsatser og initiativer, fordeling af indsatser mellem ansvarlige myndigheder og tidsfølgen for gennemførelsen. Der kan således ikke i forbindelse med den statslige plan foretages en konkret vurdering af indsatsernes miljøpåvirkning, da de statslige Natura 2000-planer ikke fastlægger, hvor den konkrete indsats skal gennemføres.

Natura 2000-område nr. 246 Sydlige Nordsø er udpeget som habitatområde nr. 255 Sydlige Nordsø og fuglebeskyttelsesområde nr. 113 Sydlige Nordsø.

Natura 2000-området er placeret på grænsen til Tyskland, og udpegningsgrundlaget indeholder således naturtyper, arter og én enkelt trækfugl, der kan bevæge sig på tværs af landegrænser.

Rødstrubet lom er den eneste fugleart på udpegningsgrundlaget. Flytællinger viser, at der kan være tusindevis i området, men forekomsten kan variere markant, da fuglene ikke kun opholder sig inden for Natura 2000-området, men også i andre dele af Nordsøen, herunder den tyske del.

Som del af Natura 2000-planens indsatsprogram arbejdes for at sikre egnede levesteder for rødstrubet lom, og der fokuseres på, hvorvidt der er behov for en yderligere sikring mod forstyrrelser af rødstrubet lom.

På udpegningsgrundlaget findes spættet sæl, der grundet beliggenheden af Natura 2000-området, tilhører Vadehavspopulationen, hvilket dækker over det danske, tyske og hollandske Vadehav. Spættet sæl vurderes at have gunstig bevaringsstatus.

Gråsælerne er en del af bestanden i Nordsøen med hovedudbredelse omkring Storbritannien og i det tyske og hollandske Vadehav (kaldet Nordsøbestanden). Den danske del af Nordsøbestanden er opgjort til ca. 230 individer i 2018. Der vurderes, at være en indvandring af gråsæler fra bl.a. den tyske og hollandske bestand og bestanden vurderes at have stærkt ugunstig bevaringsstatus.

Marsvin er også på udpegningsgrundlaget i habitatområdet og tilhører bestanden i Nordsøen/Skagerrak. Bestanden er estimeret til 300.000-350.000 marsvin og vurderes at være stabil over den 22 årige undersøgelsesperiode. Bestanden vurderes at være i gunstig bevaringsstatus. Studier viser, at bestanden bevæger sig rundt i både den tyske og danske del af Vadehavet. Området er vurderet til at have en høj betydning for marsvin året rundt.

Området er et vigtigt fødesøgningsområde for fisk og andre marine dyr. Af særlige arter kan fremhæves den af HELCOM rødlistede muslingeart *Abra prismatica*, som HELCOM kategoriserer som sårbar samt havbørsteormen *Lanice conchilega*. Der blev også fundet den invasive muslingeart *Ensis leei*, også kaldt amerikansk knivmusling, der blev indført til Europa sidst i 1970'erne med ballastvand.

Natura 2000-planen bidrager til at sikre egnede levesteder for områdets fugle og arter, herunder planlægges at forbedre levestederne for gråsæl. Planen fokuserer desuden på, om der er behov for yderligere sikring mod forstyrrelser med fokus på træk- og ynglefugle samt pattedyr. Disse indsatser vurderes potentielt at få en gavnlig effekt på både havpattedyr og rødstrubet lom.

Planen bidrager desuden til at fastsætte eventuel nødvendig regulering af fiskeri, dels for beskyttelse af marsvin mod bifangst og dels af hensyn til kortlagte marine naturtyper som f.eks. sandbanke, ligeledes forventes evt. regulering af fiskeri i området at få en gavnlig effekt på øvrige arter f.eks. sæler, som lever op til og i området, samt en positiv effekt på områdets bundfauna og flora.

Såfremt der vurderes behov for at fastsætte eventuel regulering af fiskeri skal denne regulering udformes som enten en national lovgivning og/eller en international regulering. Hvis der er tale om international regulering skal denne forhandles i en regional EU-proces med berørte medlemslande i overensstemmelse med bestemmelserne i EU's fælles fiskeripolitik.

Det vurderes, at Natura 2000-planens indsatser potentielt kan få en gavnlig grænseoverskridende effekt på arter på udpegningsgrundlaget herunder, gråsæl, spættet sæl, marsvin samt rødstrubet lom. Planens indsatser vurderes også potentielt at medføre en positiv påvirkning af flere af områdets naturtyper og tilknyttede arter. Denne påvirkning vurderes at strække sig ud over Natura 2000-området og den danske grænse og kan således have en positiv påvirkning på de tyske Natura 2000-områder, der støder op til/ligger i nærheden af den danske grænse som f.eks. Natura 2000-området Sylter Außenriff samt fuglebeskyttelses-områderne Wattenmeer und angrenzende Küstengebiete og Östliche Deutsche Bucht. For fugle samt marine pattedyr og fisk, kan indsatser i Natura 2000-område nr. 246 også potentielt have en positiv effekt længere væk fra Danmarks grænser, herunder kan en positiv effekt på marsvin, gråsæler og spættet sæl i den danske del af bestanden, også have en positiv effekt på bestanden i Holland og Tyskland og for gråsæl potentielt også på bestanden i Storbritannien.

På baggrund af ovenstående redegørelse vurderes det, at planen potentielt har positiv grænseoverskridende påvirkning for trækfugle, arter og naturtyper.

1.1 Ikke teknisk resumé

Natura 2000-planen medvirker til at sikre, at arter, fugle og naturtyper, som er omfattet af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området på sigt opnår gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Derudover har de planlagte indsatser en positiv effekt for den øvrige natur, fugle og arter, der findes i området, og Natura 2000-planen medvirker således til at sikre den biologiske mangfoldighed generelt.

En realisering af indsatsprogrammet sikrer synergi til evt. indsatser for øvrige naturtyper og levesteder for arter på udpegningsgrundlaget og forventes ligeledes, at have en gavnlig effekt på andre arter, som anvender området. Desuden vil arbejdet med at vurdere behovet for beskyttelse af marsvin mod bifangst i danske farvande, fortsætte.

Mål for forbedring af vandkvaliteten, f.eks. i form af reducere af kvælstof og miljøfremmede stoffer, sikres gennem vandområdeplanlægningen samt Danmarks Havstrategi, og forventes at gavne dyr og planter tilknyttet sandbanke (1110), ligesom der forventes en positiv effekt i form af øget fødegrundlag for marsvin og sæler. Natura 2000-planens indsatser om opdatering af vejledning til klapning i Natura 2000-området forventes, at have en bred positiv afledt effekt på dyre- og planteliv, samt havbunden i og omkring området. En særlig indsats for at forbedre levesteder for gråsæl, vil ligeledes kunne forbedre levesteder, for andre arter i området. Øget

udbredelse af ålegræs og makroalger, som følge af en potentiel forbedring af naturkvaliteten i området, vil kunne medvirke til binding af CO₂ i havet, og dermed påvirke de klimatiske faktorer positivt.

Indsætterne beskrevet i planen kan også være medvirkende til, at forbedre den undersøiske landskabsværdi, da der vil opstå et mere varieret marint landskab. Planen vil potentielt give befolkningen adgang til en mere varieret og spændende natur, og kan indirekte bidrage positivt til menneskers sundhed, gennem et større incitament til rekreative aktiviteter, samt forbedring af områdets biodiversitet og genskabelse af mere robuste økosystemer.

Natura 2000-planens gennemførelse vurderes, at complimentere og understøtte andre igangværende plejeforanstaltninger i Natura 2000-området. Realisering af indsatsprogrammet i planen, kan potentielt medvirke til en kumulativ positiv påvirkning, i samspil med konkrete projekter, samt Danmarks Havstrategi.

Såfremt der vurderes behov for, at fastsætte eventuel regulering af fiskeri, skal denne regulering udformes, som enten en national lovgivning og/eller en international regulering. Hvis der er tale om international regulering, skal denne forhandles i en regional EU-proces med berørte medlemslande, i overensstemmelse med bestemmelserne i EU's fælles fiskeripolitik.

1.2 Planens indhold, hovedformål og andre relevante planer

Indhold

Natura 2000-planen består af målsætninger for det enkelte Natura 2000-område og områdets udpegningsgrundlag, samt et indsatsprogram, der angiver retningslinjer for planens gennemførelse i planperioden 2022-2027. Målsætningerne består af overordnede målsætninger for hele Natura 2000-området samt konkrete målsætninger og afvejning af modstridende naturinteresser. Retningslinjerne om naturområdernes forvaltning i indsatsprogrammet, har både konkret og generel karakter. Endelig indeholder Natura 2000-planen et oversigtsskema, der viser naturtyper og arter på områdets udpegningsgrundlag.

Hovedformål

For området findes følgende overordnede målsætninger i forslag til Natura 2000-planen.

- Naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget skal bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau.
- At områdets marine naturtyper sikres artsrigt plante- og dyreliv med forekomst af udpegningsgrundlagets karakteristiske arter.
- Den marine naturtype sandbanke (1110), der har stærkt ugunstig bevaringsstatus, skal sikres en veludviklet fauna og bundvegetation.
- Området sikres som et godt levested for marsvin, gråsæl, spættet sæl og rødstrubet lom.

Den økologiske integritet sikres god vandkvalitet gennem reduceret tilførsel af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer, hvilket reguleres gennem vandområdeplanerne.

1.2.1 Anden lovgivning

Natura 2000-planen er bindende for myndighederne. Det vil sige, at alle myndigheder skal lægge Natura 2000-planen til grund i arealdrift på egne arealer, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen i øvrigt. Offentlige lodsejere er bundet af planens målsætninger og kan vælge at gennemføre disse direkte i egne drifts- og plejeplaner. På lovområder som f.eks. fiskeriloven og vildtforvaltningsloven, hvor staten er myndighed, kan der følges op med nationale strategier.

Natura 2000-planen tilsidesætter ikke øvrig lovgivning, og den indsats, som iværksættes for at sikre planens gennemførelse, skal have de fornødne tilladelser, dispensationer m.v., på grundlag af konsekvensvurderinger, hvor dette er nødvendigt i henhold til lovgivningen herom. I det omfang, indsatsen entydigt kan defineres som nødvendig for lokalitetens forvaltning, er en konsekvensvurdering efter habitatdirektivet ikke påkrævet, men der kan kræves tilladelse eller godkendelse efter anden lovgivning.

Der er ikke gennemført vurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6.3 af de enkelte Natura 2000-planer, idet planer, som direkte er forbundet med eller nødvendige for Natura 2000-områdets forvaltning, ikke er omfattet af kravet om screening og evt. konsekvensvurdering.

1.2.2 Andre relevante planer

Anden generations Natura 2000-planer for 2016-2021 blev vedtaget i april 2016, og de opfølgende kommunale handleplaner blev endeligt vedtaget i foråret 2017.

Første generations Natura 2000-planer (2010-2015) fastlagde rammerne for en række grundlæggende indsatser, som f.eks. rydninger, forbedrede hydrologiske forhold og iværksættelse af plejetiltag. Disse indsatser blev fastholdt og videreført i anden generations Natura 2000-planer (2016-2021). I tredje generation Natura 2000-planer igangsættes nye indsatser med særlig fokus på fortsat pleje til sikring af beskyttede naturtyper, fugle og arter, sikring af naturlig dynamik og større sammenhængende arealer fx udlægning af arealer til urørt skov, udtagning af lavbundsjord og ved at sikre en mere hensigtsmæssig hydrologi.

Natura 2000-planer, som omfatter fredskovpligtige arealer, og dermed er omfattet af skovloven, skal revideres med 12 års mellemrum, jf. skovlovens § 16, stk. 2. Det betyder således, at Natura 2000 skovplanerne, som er en del af 1. generations Natura 2000-planer, er gældende fra 2010 til udgangen af 2021 og at der i forbindelse med udarbejdelse af tredje generations Natura 2000-planer, også vil ske en revision af den del af Natura 2000-planerne, som omfatter fredsskovpligtige arealer.

Vandområdeplaner og EU's havstrategi

En lille del af området ligger inden for vandområdedistrikt Jylland og Fyn med hensyn til målfastsættelse og indsatsplanlægning for den kemiske tilstand. Resten af området ligger længere en 12 sømil fra kysten og indgår derfor ikke i vandområdeplanlægningen. Hele området ligger desuden inden for Havstrategidirektivets marin-atlantiske region. Vandområdets økologiske og kemiske tilstand fremgår af havstrategien for området og af vandområdeplanen.

For de Natura 2000-områder som også er omfattet af en vandområdeplan og Danmarks Havstrategi, er målsætninger og retningslinjer for indsatser om vandkvalitet, næringsstoffer, miljøfremmede stoffer, hydrologi og fysiske forhold samlet i vandområdeplanen og/eller i basisanalysen med tilhørende indsatskatalog og havstrategien. Disse mål og indsatser vil bidrage

til at forbedre vandmiljøet og vandkvaliteten i Natura 2000-områderne og understøtte Natura 2000-planens målsætninger.

Landsplandirektiver og kommuneplaner

Natura 2000-områderne, der er udpeget i medfør af miljømålsloven, skal fremgå af landsplandirektiver og kommuneplaner. I henhold til Bekendtgørelse om planlægning nr. 1157 af 1. juli 2020, må kommuneplaner ikke stride mod en Natura 2000-plan, jf. lov om miljømål m.v. for internationale naturbeskyttelsesområder (miljømålsloven), en handleplan efter samme lovs § 46 a eller regler udstedt i medfør af samme lovs § 36, stk. 3, eller stride mod en Natura 2000-skovplan, jf. kapitel 4 i lov om skove. Af redegørelsen til planforslag, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendig for et Natura 2000-områdes forvaltning, skal jf. bekendtgørelse om administration af planloven i forbindelse med internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, indgå en vurdering af planforslagets virkninger på området under hensyn til områdets bevaringsmålsætninger.

Klimasikring

Regeringen har i december 2012 udgivet en handlingsplan for klimasikring af Danmark. Planen indeholder en lang række regeringsinitiativer, der skal medvirke til at skabe bedre rammer for klimatilpasningen lokalt. De enkelte kommuner har udarbejdet en klimatilpasningsplan. En vurdering af samspillet mellem den kommunale klimatilpasningsplan og Natura 2000-planen forudsætter kendskab til, hvor de forudsatte indsatser i Natura 2000-planen konkret vil blive gennemført sammenholdt med de indsatser, der skal gennemføres som led i klimatilpasningsplanen.

Kommunal klimatilpasningsplan

Såfremt konkrete projekter som led i den kommunale klimatilpasningsplan kan påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området væsentligt, skal der gennemføres en konsekvensvurdering af projektet, inden det kan gennemføres. Dette gælder dog ikke, hvis projektet gennemføres som led i Natura 2000-planen og dermed har som delformål at sikre, at naturtyper og arter opnår gunstig bevaringsstatus.

Natur- og Biodiversitetspakke

I december 2020 blev der indgået aftale om Natur- og biodiversitetspakken, som har til formål at fremme natur og biodiversitet i Danmark og bidrage til at bremse naturens tilbagegang. Natur- og biodiversitetspakken skal gennemføres i perioden 2021-2024. Med Natur- og Biodiversitetspakken er der bl.a. afsat midler til udpegning af naturnationalparker, udlægning af urørt skov, forbedring af havmiljøet og udarbejdelse af strategi for forvaltning af truede arter.

Det fremgår af Lov om naturnationalparker, at ansøger, i forbindelse med ansøgningsfasen til etablering af naturnationalparken, skal udarbejde en projektbeskrivelse for etablering af naturnationalparken, samt en forvaltningsplan for området. Planen skal tage højde for internationale naturbeskyttelseshensyn, herunder skal det fremgå af redegørelsen, om forvaltningsplanens gennemførelse er afhængig af tilladelser, godkendelser eller dispensationer ligesom der skal indgå en beskrivelse af nuværende status for naturen i området. Forvaltningsplanen er tiltænkt at skulle sikre en vildere naturforvaltning, bl.a. i Natura 2000-områder. Det fremgår i den forbindelse af lov om naturnationalparker, at det forudsættes, at den vildere naturforvaltning er i overensstemmelse med bevaringsmålsætninger i Natura 2000-planen for berørte områder.

Forbud mod gødskning, sprøjtning og omlægning af §3-arealer

Pr. 1. juli 2022 træder et forbud mod sprøjtning, gødskning og omlægning af § 3-arealer i kraft. Forbuddet vil gælde alle arealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2 og 3 og vil i praksis hovedsageligt have betydning for ferske enge og strandenge, hvor der i dag kan være en lovlig drift med sprøjtning, gødskning og/eller omlægning. For de øvrige § 3-beskyttede naturarealer gælder der som udgangspunkt allerede et sådant forbud. En delmængde af de § 3 strandenge kan

også være kortlagt som habitatnatur, mens de ferske enge ikke har en tilsvarende habitatnaturtype. Lovændringen forventes at have en gavnlig synergieffekt på Natura 2000-områderne, herunder evt. fugle og arter på udpegningsgrundlaget, samt de kortlagte habitatnaturtyper, både i form af en direkte effekt på de kortlagte strandenge og indirekte ved at mindske eventuel randpåvirkning.

1.3 Nuværende naturtilstand i Natura 2000-området og Nul-alternativ

I basisanalysen, der danner grundlag for Natura 2000-planen, er der foretaget en nærmere gennemgang af den nuværende naturtilstand i området.

1.3.1 Nuværende naturtilstand jf. basisanalysen

Sandbanke (1110) udgør områdets eneste naturtype, og findes ude på dybere vand, langt fra kysten ved Vadehavet. Der har i perioden 2013-2018 været fiskeri med bundsløbende redskaber på den udpegede habitatnaturtype sandbanke. Ligeledes har der været fiskeri med pelagiske redskaber på habitatnaturtypen. Fiskeri med bundsløbende redskaber kan hindre opnåelse eller opretholdelse af en god tilstand for områdets sandbanke (1110).

På udpegningsgrundlaget for N246 findes spættet sæl, der grundet beliggenheden af Natura 2000-området, tilhører Vadehavspopulationen, hvilket dækker over det danske, tyske og hollandske Vadehav. DCE Aarhus Universitet har vurderet at spættet sæl er i gunstig bevaringsstatus i Danmark.

Gråsælerne er en del af bestanden i Nordsøen med hovedudbredelse omkring Storbritannien og i det tyske og hollandske Vadehav (kaldet Nordsøbestanden). Den danske del af Nordsøbestanden er opgjort til ca. 229 individer i 2018. Der vurderes, at være en indvandring af gråsæler fra bl.a. den tyske og hollandske bestand og DCE Aarhus Universitet har vurderet bestanden som værende med stærkt gunstig bevaringsstatus.

Marsvin er også på udpegningsgrundlaget i habitatområde N246 og tilhører bestanden i Nordsøen/Skagerrak. Bestanden er estimeret til 300.000-350.000 marsvin og vurderes at være stabil over den 22 årige undersøgelsesperiode. DCE Aarhus Universitet har vurderet at denne bestand er i gunstig bevaringsstatus.

Rødstrubet lom forekommer i området som trækfugl og det har vist sig svært, at estimere bestanden inden for fuglebeskyttelsesområdet, men det vurderes af DCE Aarhus Universitet, at bestanden er fluktuerende og benytter et større område end det konkrete fuglebeskyttelsesområde. Det vurderes at området giver arten udmærkede muligheder for at raste og fouragere forstyrrelsesfrit, og der vurderes ikke umiddelbart, at være aktuelle trusler for arten i området. I henhold til NOVANA-afrapporteringen for fugle fra DCE Aarhus Universitet er bestanden af rastende rødstrubet lommer på nationalt plan på ikke opgjort på artsniveau. Bestanden for lommer (rødstrubet lom og sortstrubet lom) er vurderet til at være stabil.

Hvis indsatsprogrammet i Natura 2000-planen for tredje planperiode ikke realiseres og den eventuelle nødvendige regulering af fiskeri ikke indføres, samt sikring af levestederne for gråsæl, er der risiko for at bestanden af marsvin og gråsæl påvirkes negativt. Desuden vil en positiv afledt effekt i form af øget fødegrundlag for øvrige arter, der bruger området, vil udeblive.

Natura 2000-planen indeholder indsatser om opdatering af vejledning til klappning i Natura 2000-områder, hvilket forventes at have en bred positiv afledt effekt på dyre- og planteliv, samt havbunden i og omkring området. Såfremt planen ikke vedtages forventes denne effekt at udeblive.

Manglende realisering af Natura 2000-planen kan også medføre, at den øgede udbredelse af ålegræs og makroalger som følge af en potentiel forbedring af naturkvaliteten i området, udebliver og deraf også de potentielle positive effekter på klimaet, ved binding af CO₂ i havet.

1.4 Den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet

I dette afsnit beskrives de øvrige miljøforhold i og udenfor Natura 2000-området, der kan blive væsentligt berørt af Natura 2000-planen.

1.4.1 Flora, fauna og biologisk mangfoldighed

Natura 2000-planen medvirker generelt til at sikre, at flora, fauna og den biologiske mangfoldighed bevares og forbedres, idet planen medvirker til at skabe gunstige forhold for naturen.

I Natura 2000-område nr. 246, Sydlige Nordsø, vil planen konkret medvirke til, at sikre den marine naturtype sandbanke (1110), der er grundlag for tilstedeværelsen af en lang række marine bunddyr, som igen udgør fødegrundlaget for en lang række arter tilknyttet det marine habitatområde. Forbedringen vil bl.a. ske som følge af indsats om sikring af egnede levesteder for fugle og arter samt ved en eventuel opdatering af vejledning om klappning.

Planens indsats om at sikre egnede levesteder for områdets fugle og arter samt udarbejdelse af en national strategi for forvaltning af truede og rødlistede arter bidrager positivt i forhold til forvaltning af arterne.

Særlige arter i området er behandlet under afsnittet "Særlige arter".

1.4.2 Befolkningen

Natura 2000-planen har fokus på sikring og forbedring af den eksisterende udpegede natur i området. Sikring af den eksisterende natur kan have betydning for arealanvendelsen, hvis der på baggrund af indsatsprogrammet vurderes behov for yderligere fiskeriregulering i området. Planen vurderes ligeledes at give mulighed for større naturoplevelser som følge af bedre naturkvalitet i området.

Der er offentlig adgang til hele havområdet og Natura 2000-planens indsatsprogram indebærer ikke ændring af denne.

1.4.3 Menneskets sundhed

Mange marine Natura 2000-områder udnyttes til rekreative aktiviteter, f.eks. dykning, sejllads og vandsport, hvilket bidrager til menneskets sundhed. Natura 2000-planen har til formål at sikre, at de beskyttede naturtyper og arter opnår gunstig naturtilstand på sigt, hvilket kun potentielt, undtagelsesvist og på mindre arealer kunne hindre den rekreative udnyttelse af områderne, der foregår i dag. Desuden bevirker planens indsatser om at sikre og forbedre områdets naturtyper og

arter, at der generelt vil ske en forbedring af områdets biodiversitet og genskabelse af mere robuste økosystemer.

1.4.4 Jordbund, vand, luft og klimatiske faktorer

Planen medvirker til at sikre en forbedret naturkvalitet i området. Som følge heraf vil der kunne ske en øget udbredelse af ålegræs på sandbankerne (1110). En potentiel forbedring af naturkvaliteten i det marine område, vil således kunne medvirke til binding af CO₂ i havet.

Mulig regulering af fiskeripåvirkning samt opdatering af vejledning om klappning i området kan forbedre havbundsforholdene i området ved at fjerne forstyrrelser både på sandbankerne (1110) og i omkringliggende bufferzoner. Hermed vil planen bidrage til at opnå god miljøtilstand i det marine økosystem og en bedre balance af fødenettet. Dermed vil planen kunne påvirke havmiljøet positivt og bidrage til realisering af vandområdeplanerne samt Danmarks havstrategi, der sigter mod god miljøtilstand i de danske havområder.

Da Natura 2000-planen kun vedrører marine arealer, vurderes ferske vande og drikkevandsforekomster ikke at blive påvirket af planen og Natura 2000-planens øvrige indsatser om sikring og forbedring af de beskyttede naturtyper og arter, forventes ikke at have indflydelse på luftkvaliteten.

1.4.5 Materielle goder og kulturarv

I dette Natura 2000-område er der ikke registreret nogle fredede fortidsminder. Der findes i området flere ikke fredede vrage.

Natura 2000-planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området. Sikring af den eksisterende natur kan potentielt få betydning for det nuværende erhvervsfiskeri i området hvis det vurderes, at der er behov for yderligere fiskeriregulering i området, herunder af hensyn til bifangst af marsvin. Evt. regulering af fiskeri vil ligeledes kunne påvirke kulturarv i form af bl.a. sikring af gamle skibsvrage på havbunden.

Adgangen til naturområder og en højere værdi af naturen er beskrevet under emnerne "Flora, Fauna og Biologisk mangfoldighed", "Befolkningen" og "Menneskets sundhed".

1.4.6 Landskab

Natura 2000-planen medvirker til forbedring af den marine naturtilstand, hvilket vil øge udbredelse af ålegræs og makroalger samt dyrelivet i tilknytning dertil, hvorved det undersøiske landskab vil blive forandret.

1.4.7 Arter

De store områder med sandflade (1110) danner grundlag for et rigt og varieret dyreliv og undervandsvegetation ved kortlægningen i 2017 blev således fundet over 40 forskellige arter, hvoraf de mest artsrige er havbørsteorme, muslinger og storkrebs. Området er et vigtigt fødesøgningsområde for fisk og andre marine dyr. Af særlige arter kan fremhæves havbørsteormen *Lanice conchilega*, der kan konstruere rør, som ved stor tæthed kan skabe deciderede biogene rev, hvilke der dog ikke blev fundet. Endvidere forekom den af HELCOM rødlistede muslingeart *Abra*

prismatica, som HELCOM kategoriserer som sårbar. Der blev også fundet den invasive muslingear *Ensis leei*, også kaldt Amerikansk knivmusling, der blev indført til Europa sidst i 1970'erne med ballastvand.

I området lever også større marine dyr som marsvin, spættet sæl, gråsæl og rødstrubet lom og det vurderes, at planens indsatser med evt. beskyttelse af marsvin mod bifangst, evt. opdatering af vejledning om klappning, forbedring af levesteder for gråsæl samt planens sikring af den marine naturtype sandbanke (1110) er med til at sikre fødegrundlaget for arterne i området.

Desuden vil en indsats om løbende opdatering af vidensgrundlag og vurdering af behov for yderligere sikring af trækfugles og havpattedyrs levesteder bl.a. ved en vurdering af behov for at fastsætte eventuel nødvendig regulering af fiskeri i Natura 2000-området. Dette kan potentielt medføre en påvirkning på bl.a. områdets fugle og havpattedyr.

1.4.8 Fredninger, fredede områder og vildtreservater

Der findes ingen fredninger eller vildtreservater inden for afgrænsningen af Natura 2000-område N246. Natura 2000-planens indsatser for området vil således ikke påvirke fredninger.

1.5 Eksisterende miljøproblemer

Truslerne mod naturværdierne og områdets udpegningsgrundlag er beskrevet i basisanalysen, der danner grundlag for udkast til Natura 2000-planen for området. Planens mål er at sikre udpegningsgrundlaget mod disse trusler herunder prioritering i tilfælde af modstridende naturinteresser.

Mange af de marine naturtyper er påvirket af næringsstofbelastning.

Der kan være en påvirkning fra menneskelige forstyrrelser f.eks. i form af fiskeri og sejllads. Fiskeri med bundslæbende redskaber vurderes generelt at have en påvirkning på havbundens tilstand, herunder på bundvegetationen og dyreliv, hvor fiskeri med ikke bundslæbende redskaber som f.eks. med pelagiske trawl og not kan i sjældne tilfælde have bifangster af havfugle og marine havpattedyr.

Garnfiskeri kan bifange og dermed påvirke havpattedyr i området negativt. Pelagisk trawl og notfiskeri udgør en mindre trussel mod havpattedyr.

Garnfiskeri og fiskeri med bundgarn (andre redskaber) kan bifange og dermed påvirke fugle i området negativt. Pelagisk trawl og notfiskeri udgør en mindre trussel mod fugle i området.

1.5.1 Planens påvirkning af truslerne i området

I dette afsnit redegøres der for, om planen, med dens indsatser, potentielt vurderes at forværre eller afhjælpe ovennævnte trusler.

Næringsstofbelastningen af de marine naturtyper håndteres gennem vandområdeplanerne. Emissionen af ammoniak fra landbruget reguleres gennem husdyrgodkendelsesloven.

Arbejdet med at vurdere behovet for at fastsætte eventuel nødvendig regulering af fiskeri samt behovet for at beskytte marsvin mod bifangst i Natura 2000-området fortsætter. Der arbejdes fortsat for at forbedre levestederne for gråsæl i området.

Natura 2000-planen indeholder en indsats om opdatering af vejledning til klapning i Natura 2000-området, hvilket forventes at have en bred positiv afledt effekt på dyre- og planteliv, samt havbunden i og omkring Natura 2000-området.

Mål for forbedring af vandkvaliteten, f.eks. i form af reducere af kvælstof og miljøfremmede stoffer, sikres gennem vandområdeplanlægningen og Danmarks havstrategi, men forventes ligeledes at gavne dyr og planter tilknyttet sandbanke (1110), ligesom der forventes en positiv effekt i form af øget fødegrundlag for marsvin spættet sæl og gråsæl.

1.6 Internationale miljøbeskyttelses mål

Danmark har tilsluttet sig en række internationale konventioner indeholdende miljøbeskyttelses mål, hvis indhold i en lang række tilfælde er indarbejdet i lovgivningen. For EU- lovgivningen gælder generelt, at den er implementeret i dansk lovgivning. Danmark har bl.a. ratificeret Ramsarkonventionen og Biodiversitetskonventionen. Biodiversitetskonventionens formål er bl.a. at sikre, at den biologiske mangfoldighed bevares. Formålet med Ramsarkonventionen er at beskytte vådområder med en særlig betydning for fugle. Danmark har udpeget 28 Ramsarområder, der alle indgår i EU's fuglebeskyttelsesområder. Ramsarområderne er dermed en del af det danske Natura 2000-netværk.

Planen er en udmøntning af EU's Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv implementeret i dansk lov via Miljømålsloven, lovbekendtgørelse nr. 119 af 26. januar 2017 med senere ændringer. Planen vil sikre, at areal og tilstand af kortlagte naturtyper og levesteder for omfattede arter ikke går tilbage eller forringes. Samtidig vil der ske en særlig indsats for truede naturtyper og arter, hvilket er afspejlet i indsatsprogrammet i Natura 2000-planerne for tredje planperiode.

1.7 Planens indvirkning på miljøet

Natura 2000-planens indsats vedrører hovedsageligt forbedring af allerede eksisterende og beskyttet natur, idet evt. forbedrede vandforhold for naturarealer og eventuel udtagning af kulstofholdige lavbundsjord har en positiv effekt på særligt biodiversitet, men også i forhold til vand- og klimamål.

I tabel 1 herunder er gennemgået planens sandsynlige indvirkning på en række faktorer ifølge lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021, bilag 4.

Der er indledningsvist i den strategiske miljøvurdering redegjort for planens indvirkning på miljøet over landegrænser.

Planens indvirkning på	Påvirkes	Ingen påvirkning	Redegør for indvirkning
Flora, fauna og biologisk mangfoldighed	X		Natura 2000-planen medvirker generelt til at sikre, at fauna og den biologiske mangfoldighed bevares og forbedres, idet planen medvirker til at skabe gunstige forhold for naturen. I Natura 2000-område nr. 246, vil planen konkret medvirke til at sikre de marine naturtyper sandbanke (1110), der er levested for en lang række

			<p>bunddyr. Således forbedres grundlaget for en lang række fisk og fugle i området – herunder rødstrubet lom.</p> <p>Planens indsats om at sikre egnede levesteder for områdets fugle og arter samt udarbejdelse af en national strategi for forvaltning af truede og rødlistede arter bidrager positivt i forhold til forvaltning af arterne.</p> <p>For vurdering ift. specifikke arter henvises til emnet omkring "særlige arter".</p>
Befolkningen	X		<p>Natura 2000-planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området. Sikring af den eksisterende natur kan have betydning for muligheden for erhvervsfiskeri i området. Regulering af fiskerettigheder i forhold til erhvervsfiskeri vil blive behandlet under "Materielle goder".</p> <p>Områder, som ikke påvirkes af fiskeri, kan være mere interessante for dykkere og understøtte fødegrundlag for andre arter, som kan observeres i naturen i forbindelse med rekreative aktiviteter.</p> <p>For yderligere vurdering se også under emnet "Menneskers sundhed".</p>
Menneskers sundhed	X		<p>Planen medvirker til at sikre og forbedre naturgrundlaget i området, f.eks. ved regulering af fiskerettigheder bl.a. for at beskytte marsvin mod bifangst, evt. opdatering om vejledning til klappning samt en generel indsats for at sikre udpegningsgrundlaget. Dette vurderes at kunne have en positiv betydning for den rekreative udnyttelse af området, f.eks. i form af dykning, sejlads og vandsport, og dermed menneskets sundhed.</p> <p>Det vurderes, at gennemførelsen af planen ikke vil være i modstrid med hensynene til menneskers sundhed, men i stedet, at en øget biodiversitet og mere robuste økosystemer vil bidrage positivt til menneskets sundhed. Sikringen af en beskyttede</p>

			<p>natur vurderes i øvrigt ikke at have en sundhedsmæssig effekt.</p> <p>For yderligere vurdering se også under emnet "Befolkningen".</p>
Jordbund	X		<p>Det vurderes, at eventuel ændret regulering af kløpning kan påvirke jordbundens beskaffenhed i de marine områder. Indsatsprogrammet i planen omfatter ikke øvrige tiltag som vurderes, at medføre, at stoffer eller andet materiale vil kunne påvirke jordbunden. Se desuden vurderinger i skemaet under "Vand" og "Flora, fauna og biologisk mangfoldighed".</p>
Vand	X		<p>Natura 2000-planen rummer ikke indsatskrav for vandkvaliteten, da disse krav fastsættes i vandområdeplanerne samt Danmarks Havstrategi. Det vurderes dog, at planens generelle indsats om sikring af Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag samt eventuelle opdatering om vejledning om kløpning og fiskeriregulering, vil bidrage til at opnå god miljøtilstand i det marine økosystem og en bedre balance af fødenettet. Dermed vil planen kunne påvirke havmiljøet positivt og bidrage til realisering af vandområdeplanerne og Danmarks Havstrategi, der sigter mod god miljøtilstand i de danske kystvande og havområder.</p>
Luft		X	<p>Det vurderes, at Natura 2000-planens indsatser ikke vil have indflydelse på luftkvaliteten, da de ikke medfører emission af stoffer til luften.</p>
Klimatiske faktorer	X		<p>Planen medvirker til at sikre en forbedret naturkvalitet i området. Øget udbredelse af ålegræs og makroalger som følge af en potentiel forbedring af naturkvaliteten i området, vil kunne medvirke til binding af CO₂ i havet, og dermed påvirke de klimatiske faktorer positivt.</p>
Materielle goder		X	<p>Natura 2000-planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området. Sikring af den eksisterende natur har betydning for det nuværende erhvervsfiskeri i området, som følge af indsatser om vurdering af behovet for yderligere</p>

			<p>fiskeriregulering, herunder særligt vurdering af behovet i forhold til bifangst af marsvin. De endelige vurderinger af effekterne for fiskerierhvervet vil blive foretaget i en regional EU-proces for erhvervsfiskeriet, i overensstemmelse med bestemmelserne i EU's fælles fiskeripolitik, samt i forbindelse med national lovgivning af øvrig fiskeri.</p> <p>Det vurderes, at indsatser i Natura 2000-planen ikke vil påvirke materielle goder idet at realisering af indsatsprogrammet ikke berører ejendomme eller andre værdier for den brede befolkning eller lokalbefolkninger. Fortidsminder, kulturarvsarealer, og adgangen til naturområder og en højere værdi af naturen er vurderet under emnet "Flora, Fauna og Biologisk mangfoldighed", "Kulturarv, herunder kirker, arkitektonisk arv og arkæologisk arv", "Befolkningen", "Menneskets sundhed" og/eller "Fredninger, Bekendtgørelsesfredninger og vildtreservater".</p>
Landskab	X		<p>Planen medvirker til forbedring af den marine naturtilstand, hvilket vil øge udbredelse af ålegræs og makroalger samt dyrelivet i tilknytning dertil. Dette vurderes at forbedre den undersøiske landskabsværdi, da der vil opstå et mere varieret marint landskab.</p>
Kulturarv, herunder kirker, arkitektonisk arv og arkæologisk arv.		X	<p>I dette Natura 2000-område er der ikke registreret nogle fredede fortidsminder. Der findes i området flere ikke fredede vrage. Natura 2000-planens indsatser om regulering af fiskeri modvirker ændring eller fjernelse af skibsvrage, og medvirker dermed til at sikre kulturarven, da vragene vil få lov at ligge uforstyrret hen.</p> <p>Planen berører ikke områder omkring kirker, mindesmærker eller andre menneskeskabte værdier, ligesom der ikke er indsatser som vil medføre gravning i havbunden. Derfor vurderes planen ikke at påvirke kulturarven,</p>

			herunder den arkitektoniske og arkæologiske arv.
Arter	X		<p>Der er i området grundlag for et rigt og varieret dyreliv og undervandsvegetation. Området er et vigtigt fødesøgningsområde for fisk og andre marine dyr. Af særlige arter kan fremhæves havbørsteormen <i>Lanice conchilega</i>, der kan konstruere rør, som ved stor tæthed kan skabe deciderede biogene rev, hvilke der dog ikke blev fundet ved seneste kortlægning. Endvidere forekommer den af HELCOM rødlistede muslingeart <i>Abra prismatica</i>, som HELCOM kategoriserer som sårbar. Der blev også fundet den invasive muslingeart <i>Ensis leei</i>, også kaldt Amerikansk knivmusling, der blev indført til Europa sidst i 1970'erne med ballastvand.</p> <p>Ved evt. regulering af fiskeri, beskyttelse af marsvin mod bifangst, forbedring af levesteder for gråsæl samt opdatering af vejledning om klapning i området, vurderes levevilkårene at blive forbedret for populationen af marsvin og sæler og en lang række af fisk og bundlevende dyr, der lever i området. Ligeledes vurderes indsatsen med, at vurdere behovet for yderligere sikring mod forstyrrelser for træk- og ynglefugle samt pattedyr også potentielt at bidrage positivt til populationen af disse herunder rødstrubet lom.</p> <p>Hermed vil planen bidrage til at opnå god miljøtilstand i det marine økosystem og en bedre balance af fødenettet.</p>
Fredninger, Bekendtgørelsesfredninger og vildtreservater		X	Der findes ingen fredninger, fredningsbekendtgørelser eller vildtreservater i området, hvorfor disse vurderes ikke at blive påvirket.
Kumulative effekter	X		Natura 2000-planen har til formål at sikre og forbedre naturkvaliteten for naturtyper og på området udpegningsgrundlag. Eventuel realisering af indsatsprogrammet i planen kan potentielt medvirke til en

			<p>kumulativ positiv påvirkning i samspil med konkrete projekter.</p> <p>Planens generelle indsats om sikring af Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag samt indsatser om fiskeriregulering, vil bidrage til at opnå god miljøtilstand i det marine økosystem og en bedre balance af fødenettet. Dermed vil planen kunne påvirke havmiljøet positivt og bidrage til realisering af vandområdeplanerne samt Danmarks havstrategi, der sigter mod god miljøtilstand i de danske havområder.</p>
--	--	--	--

Tabel 1. Gennemgang af planens indvirkning på en række miljøforhold.

1.8 Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet

Planen har indvirkning på de faktorer, der er listet i tabel 1. Vedrørende modstridende naturinteresser følger prioriteringen Natura 2000-planens retningslinjer. For så vidt angår modstridende naturinteresser henvises til Natura 2000-planens afsnit 3.3. Se i øvrigt afsnit om grundlag for prioriteringer nedenfor.

Det vurderes, at sikring af den eksisterende natur potentielt kan have betydning for det nuværende fiskeri i området, da der med indsatser om vurdering af behovet for at indføre den nødvendige fiskeriregulering potentielt kan ske yderligere regulering af erhvervsfiskeri i området. Hvis der på baggrund af indsatsen i planen vurderes behov for yderligere regulering af fiskeri i området, vil de endelige vurderinger af effekterne for fiskerierhvervet vil blive foretaget i en regional EU-proces for erhvervsfiskeriet, i overensstemmelse med bestemmelserne i EU's fælles fiskeripolitik, samt i forbindelse med national lovgivning af øvrig fiskeri.

1.9 Miljøvurderingens gennemførelse og grundlag for prioriteringer og valg

Natura 2000-planerne udarbejdes som følge af habitatdirektivets artikel 6. stk. 1, som fastslår, at medlemsstaterne skal iværksætte de nødvendige bevaringsforanstaltninger, hvilket bl.a. kan indebære udarbejdelse af hensigtsmæssige forvaltningsplaner, som er specifikke for lokaliteterne eller integreret i andre udviklingsplaner, relevante retsakter, administrative bestemmelser eller aftaler. I Danmark udarbejdes Natura 2000-planer, som angiver overordnede og konkrete mål for lokaliteterne, indsatsprogram med retningslinjer og evt. mulighed for prioritere mellem forskellige naturtyper og levesteder for arter på udpegningsgrundlaget ved realisering af indsatsprogrammet.

Natura 2000-planen er en overordnet statslig plan, som skal gennemføres gennem frivillige og lokale indsatser. Natura 2000-planen udarbejdes på baggrund af en basisanalyse, der bl.a. præsenterer data, redegør for relevante trusler og naturtilstanden. Natura 2000-planen danner efterfølgende grundlag for udarbejdelsen af en Natura 2000-handleplan. Natura 2000-handleplanen udarbejdes af kommunale og andre ansvarlige myndigheder, og har fokus på de forventede forvaltningsindsatser og initiativer, fordeling af indsatser mellem ansvarlige myndigheder og tidsfølgen for gennemførelsen af indsatserne.

Der kan således ikke i forbindelse med Natura 2000-plan foretage en konkret vurdering af indsatsernes miljøpåvirkning, da Natura 2000-planer ikke fastlægger hvor den konkrete indsats skal gennemføres. Miljøvurderingen er gennemført ud fra tilgængelig viden, bl.a. de oplysninger der fremgår af basisanalysen, udkast til Natura 2000-planen og det nationale overvågningsprogram, NOVANA.

I de seneste basisanalyser (offentliggjort juni 2020) redegøres der for relevante trusler, og dermed at der fortsat er behov for indsatser for at sikres den nuværende naturtilstand og på sigt opfylde habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivets mål. I tredje planperiode (2022-2027) er der fokus på at sikre mere naturlige processer og naturens robusthed bl.a. i form af sammenhængende arealer, udlæg af urørt skov og udtag af kulstofholdige lavbundslande. Derudover er der fokus på sikring af den eksisterende natur og levesteder bl.a. ved at fortsætte plejen af plejekrævende arealer, bekæmpe invasive arter, afsøge behovet for at udlægge forstyrrelsesfrie zoner og afsøge behovet for fiskeriregulering.

Arbejdet med at vurdere behovet for at fastsætte eventuel nødvendig regulering af fiskeri for beskyttelse af marsvin mod bifangst i danske farvande fortætter samt der planlægges at gennemføre tiltag, der kan forbedre levestederne for gråseal.

Sideløbende vil der ske en opdatering af vejledninger f.eks. vedrørende klapning i Natura 2000-områder.

Planen har til hensigt at sikre udpegningsgrundlaget og fremmer herved den biologiske mangfoldighed generelt. En målsætning for en bestemt naturtype, fugl eller art vil dog kunne indebære en nedprioritering af andre naturtyper, fugle eller arter. For området er der foretaget følgende valg:

Der er ikke modstridende naturinteresser i området for så vidt angår områdets udpegningsgrundlag.

1.10 Overvågning

Resultatet af Natura 2000-indsatsen i forhold til udpegningsgrundlag og naturtilstanden bliver fulgt op på gennem det nationale overvågningsprogram, NOVANA, som Miljøministeriet er ansvarlig for. Desuden afrapporterer Danmark bevaringsstatus vedr. habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet til EU-kommissionen hvert 6 år.

Basisanalysen bygger på kortlægningsdata og udgør det nuværende vidensgrundlag om status for områdets udpegningsgrundlag i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Basisanalysen gennemgår systematisk udpegningsgrundlaget med en beskrivelse af status for hver enkelt art, fugl og naturtype. Det er hensigten, at denne analyse opdateres i forbindelse med fremtidige planperioder.

Resume

Strategisk MiljøVurdering for forslag til Natura 2000-plan 2022-2027 for Sydlige Nordsø (nr. 246). Miljøvurderingen sammenfatter Natura 2000-planforsalgets påvirkning af miljøet

Miljøstyrelsen
Tolderundsvej 5
5000 Odense C

www.mst.dk